

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGU'

DEPOT LÉGAL

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGỮ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3, 00
<u>BÁN LẺ MỖI SỐ.....</u>	<u>0, 10</u>

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGỮ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bản hay là mua như't trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua như't trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng; và xin phải trả tiền trước.

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHON DUNG VÀ KHẮC CON DẠU
ở đường Turc, số 6
Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đặng hay: tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mũ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân. Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm tình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bỡ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán, Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày, Lục-châu quân-tử, ơn dày Mãn-cán mua giúp, ngày nay thanh-hành, Thanh-hành đặng cửa hàng rộng mở Máy sấm thêm, thấy thợ tin rông, Lãnh in chi thấy đẹp xong, Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-bông, thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm cảng ký lưỡng, Chắc lại bền chẳng nhượng của người Nói chi sách đóng thì thôi! Lưng da, lưng bỡ, để đời ít hư. Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy, Tự điển cùng Sử ký Đại nam. Tuần tra Pháp lệ, dạy kham, Cách thi hành án, thiệp làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đầy đủ hạng Thiếu chi đầu giấy láng, mực ngời; Chuốc trao, nào phải những lời. Sang chơi 1 chuyến xin mời các ông Tuy vật liệu, nay không dễ đủ, Bồn quán nào dám phụ ý ai,

Khó học thứ mấy chẳng nài, Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn. An-Hà An-Quán Bd Saintenoy Cánh-thơ Đón kính.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trồng mía nhiều xin chờ đến lò rượu RHUM STELLA tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cùng mua; mua đặng tiền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Cáo bạch

Có bán các viết "PORTE-PLUMES à RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiết cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ"

14k không sét không mòn.

Có khâu (AGRAF) một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì (PORTEMINE); có phụ thêm 1

hộp nhỏ đựng năm cọng chì

để thay. Cây viết này nếu

gìn giữ xài mười năm

không hư.

Xin đừng

tưởng rằng cây

viết này giống

theo các viết

năm cắt, một

đồng của khách

Mua về, nếu xài không đặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại Bồn hiệu sẽ trả tiền lại đủ.

Giá một cây là (có hộp, có comptegoutte) **4\$50**

Mua nguyên lỗ về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.

Cũng có trừ bán mực stylographique bleue black

thứ tốt giá ve

là 0\$30

Trừ bán tại nhà in An-Hà CANTHO

Rao bán

Có người muốn bán: 1 cái xe hơi Peugeot 14 mã lực, 8 chỗ ngồi, còn mới, để đưa bộ hành tiện lắm.

1 cái máy hiệu De Dion Bouton, 5 mã lực, có đủ đồ phụ tùng (Hélice) vân vân đem về gắn vô tàu hơi (Canot) gọn lắm.

1 Cái xe hơi nhỏ còn mới tinh hảo mới mua chưa đầy 4 tháng, đi được ba người— sức 7 mã lực— ít hao dầu, dễ đi chơi tiện lắm.

Vị nào muốn hỏi thăm đều chi xin do bởi Bồn-quán

Hội mua bán lúa Nam lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cầu lưỡng thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giầy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Quản-ly { Nguyễn-văn-Bồn
Nguyễn-văn-Cần
Đặng-văn-Chiêu

Hậu tạnh

Giao tiếp thương mại hội CU LAO MÂY— TRAON Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 10000 thì lời đặng 52\$ còn tài sản (tính) hết thấy giá đáng 50\$00 để tinh nhập vô số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 50\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1er Décembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hỏi đều chi xin gửi thơ cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương-xã-Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rông bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán đặng kiếm tiền huê hồng, xin viết thơ cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán đặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng đặng, thì gửi trả lại cho Bồn-hiệu cũng đặng vậy, miễn là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sáng lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại Tháp Mười Mỹtho số thứ nhứt đặng 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì đặng 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chờ lúa ruộng lắm, và như muốn chờ lúa thặng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vafco cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sáng trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sớ đất khác kể cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán.

Hai sớ ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ai muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi thơ cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sớ Nhứt trình An-hà tại Cánh-thơ mà thư r; nghị và đến xem bán đố thì hiểu rõ.

PIERRE PHAN VAN-VAN
DIT VANG

Geometre civil

Longxuyen - Chaudoc - Sadee

ARPENTAGE

Delimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN - CHAUDOC - SADEE

Lành đạt điền thổ,
Phân giải hạn,
Tương phân thổ sàng,
Công chuyên làm kỹ
càng và tin giá nhẹ
Điện chủ có cần dùng
xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe
(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc G4-lốp là dươn, khói thơm hết không khô cổ
Một mình hãng Denis-Freres có trữ bán sỉ mà thôi,

Thuốc điện hiện Globe
(TRAI ĐAT)

Có gói 20 điếu

Có gói 20 điếu

Hút đá ngon, dễ đánh lau được không mốc, không mục.
Tại HÃNG DENIS-FRERES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CANTHO

Tại nhà máy này có xay vatrừ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.—
Trong lục-châu, chư vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Désertiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cõng lục-châu đặng rõ tại nhà lo Hậu-Giang Cán-thơ, có bán sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chữ có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 136 trương và có đủ kiểu yết thi, lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VAN-MÊN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gửi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà 17 Hậu-Giang Cánthơ, mà mua.

AN HÀ NHỰT BAO

MỠI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Phải cần kiệm ngày giờ	5.— Đồ giặt ủi cõng lên giá nữa
2.— An phận thân vinh	6.— Hờn tở nguyệt
3.— Mộng ứng thần tài	7.— Xe hơi lật
4.— Tự do điền đàng	8.— Nam-ký Thời sự

Phải cần kiệm ngày giờ

Mấy ai ngồi suy và tính thử coi một giờ giá đáng bao nhiêu, nghe đồng hồ đổ thì biết một giờ đã qua rồi thôi, chớ không tưởng đến nữa. Xin xét lại đó mà coi: trong một giờ ấy, muôn binh xông đụt chiến trường phò vua vức nước; trăm dân cây cấy dệt thêu, giúp lương giúp áo; kia tay thợ, nọ trí thầy trong các bực lương nhân đồng lo lắng cho nước nhà phú túc thanh cường, thiên hạ hòa bình an cư lạc nghiệp; thì thì vào trường học tập văn chương lễ nghĩa, giả ra công truyền giảng đạo đức thánh hiền mà cảm hóa dân đen... vậy thì một giờ mấy mươi cân bạc, lượng vàng mà mua cho đặng! Thật là vô giá. Song giá ấy có người làm việc biết trọng. mà thôi, như kẻ học hành, thi cử, bán buôn... nếu trễ một giờ thì thiệt hại biết là hao nhiêu, hay là một giờ qua rồi thì than tiếc dường bao!
Nên xưa vua Đại-Võ có làm một bài thơ tiếc bóng mặt trời diễm nôm như vậy:

Một tấc bóng trời, một tấc vàng:
Tấc vàng khôn chụa bóng trời dau.
Tấc vàng rui mắt may tiếm đặng

Tấc bóng trời qua khó hỏi han!

Vậy chúng ta khá cần kiệm ngày giờ lắm lắm, vì bóng quang-âm thắm thoát như tên bay, như thoi dệt, dẫu muốn xô đi cho mau nữa cũng khó toan, lại thêm kiếp người là kiếp phù sauh, không dám chắc một giờ, dẫu chắc đặng một năm, uen chúng ta khá tùy tiện ngày giờ, nghĩa là sự sống của chúng ta để mà làm chi chi có ích với đời và bảo toàn thân thể cõng đoàn liên. Cõi hồng hường kia dẫu khổ héo rụi tàng chớ mùi thơm nọ người còn như mái. Đã biết rằng kẻ làm việc mệt nhọc phải cần dùng sự chơi bời đặng xả hơi khõe trí, nhưng mà đừng thái quá đừng bất cập.
Tài chạy mau như con thỏ, còn chậm bước như con rùa, mà ráp việc cá nhau, thử coi con nào đi tới trước một cái nỏ kia, thì thử ỷ tài không kẻ tới, hươu đái thung dung, giỡn trăng ăn cỏ, còn rùa biết bõn phận, tuy chậm chạp mà bền đỗ nên đi tới trước. Ấy bạn thanh niên xin khá xét; phải: « nháy bay cho kịp hỏi xanh tóc; thơ thảo rồi ra lúc bạc đầu! » Chớ nghe theo rằng: « Sớm tuổ; xanh chảnh đặng lập thân (như Cam-La) Mượn đầu bạc cõng danh còn đợi (như

Lữ-Vọng); dám chắc sao rằng đời, rằng không. Chi bằng đương lúc xuàn xanh, trí lực còn phần chấn khá: *Rudi dong cho biết chơn Kỳ-Kỳ; bay nháy mới hay sức Học-Hồng!* » Đê ở không: chi mà sanh đêu tội lỗi, du hí du thực rất uông cho cái ngày giờ của mấy bơn nhót xương; tiếc thay cái ngày giờ của mấy trang đánh bóng! Thà dụng ngày giờ ấy mà cuốc đất, trồng một cây dâu, còn có ích cho dân đoàn xá hội: cần kiệm ngày giờ là vậy đó! Xin đứng làm cha mẹ năng tập luyện trẻ con trong đêu làm việc, tổ nào theo tổ nấy, mừa đê nó luông tuông, đên chừng 16, 17 tuổi khó bê chế trị.

Có kẻ hỏi còn trai tráng bỏ luông công phu, chừng thấy da mồi tóc bạc, nghĩ lại mấy mươi năm làm khách cõi trần, không làm chi hữu ích cho nhau, hỏi đêu tình lại mới biết lúc bé thơ rằng quấy, ăn năn than tiếc ngày giờ, thì đê muông rôi: Ô hồ lão hĩ!?

M. N.

An phận thân vinh

Tri cơ tâm tự nhân, áu công danh cho tới miêu lang, phận bô tổ phải theo miêng thảo xá. Đêu kinh truyện ngâm nga quấy quá, nghề văn chương không khá cũng nhóm nhem, ra vào bốn bề thấy anh em, khi thời cơ, khi thời kiêu, khi uống chén rượu thánh, khi ngâm câu thơ thần, cũng thích chi bằng lai chi lạc, côm hãm hút tam xang đạu bạc, trà đoi chung cũng có người bưng, giép lười xười mang cũng đê chừn, áo lầu xầu lam thay tằm đoi, vò

đen điều chơi cùng sớm Mồi, con khù khờ đũa đở đũa sai, việc học hành chẳng kém chàng tà, câu thi phú không hay không đờ, trong ngày tháng chơi cùng sách vở, bạn bè năm bảy cậu đồng sang, lúc thúc tu nhỏ nhỏ cũng là nhàn, dày thể hiệu biệt đả cũng phải. Tuy không có ruộng sâu trâu cái, rừa nhưng mà: cũng đủ cùng côm tẻ ngày hai, Nghèo như mình ít kẻ đám bì, gãm lại sút quạn công nhưt đặng. Đừong danh lợi đua bay tay cán, thảo kinh luân đát sáng lòng ta, khi chơi non yên hóa phong ba cũng lấy ngu làm cục cứng.

« Ngu Nhiêm-Tử không ai bì, »

« Ngu người Hối ít kẻ bằng, »

« Ngu người Sài đừng trước thấy [Tăng

« Ngu Cơ-Tử, phải lùa theo với thể, Xưa Thánh-hiến còn bảo thân hữu kẻ, trong sử xem chất đê làm gương, mình nghĩ mình trí cạn tài thường, lè mò đám khua mồi mà mừa mỗ, có vật xuất mầu như hữu ngại, giạ đanh ngu qua khỏi đoi đàng, mặt sức mỗ nghinh ngan trong trời đát rộng, nay chẳng khác chim trong lồng lúng túog, giữa máy thần rôi ta sẽ thừa cơ, há đê ngời một đổng trơ trơ, mà chẳng biết lấy câu vinh nhục!..? »

Ngọc-Diệp

Lời rao cần kiệp

Bôn-Báo thường khi có tiếp đặng nhiều bài vở của Lục-Châu gửi đên xin ấn hành, có bài vì hờn riêng của mình má xoi tẻ một kẻ nghẹn, có bài ý nói vì dân chúng bị kẻ có quyền hiếp đáp mà tổ cáo với quan trên... vân... vân

Những bài vở ấy thường thường không ký tên như có ký tên thì ký một cách mờ mịch chẳng rõ là ai ở đâu viết bài đê. Đả vậy: đêu xoi tẻ cách kêu nài nói không túc lý nghe rả rã mớ hớ, nếu Bôn-Báo chẳng trái lời xin, ấn hành ra; sau có đở bê chuyện gì Bôn-quán lấy chi mà đoi nài.

Đả biết: cái mục chi của Bôn-Báo là tai, mắt của dân, thấy phải thì lạng thì khen, thấy quấy thì biếm thì chê, nhưng mà cho rõ ràng bằng-cớ, thì Bôn-Báo chẳng hê tư vị ai.

Vậy những bài thuyết luận về đêu công ích cho xá-hội nhưn-quán của chừ công gởi đên, đâu không ký tên, Bôn-Báo cũng sáng lòng hoang ughinh mà đêu háu; còn những bài báo-biếm mớ-hớ cây nhưt báo mà rừa hờn riêng, thà cam tâm chịu trách chớ Bôn-Báo nhưt đêu chẳng vưng theo đặng.

An-Hà Hạnh-Báo

Mộng ứng Thần Tài

Đêm kia trời thanh tịnh, tôi đừong mê giết điệp. Bông đêu thấy hai ông già, hình dung rất lạ, một ông trắng mập, một ông đen ốm. Hai ông gặp nhau nơi giữa chợ, bèn nắm tay chào hỏi coi ra cách khiêm nhường nhau lắm. Rôi đêo hai ông bèn rừ nhau lại tiệm Phú-sơn-thương-cuộc, là tiệm Annam bán đồ tạp hóa ngời chơi.—Tôi thấy vậy cũng men men lại đừng đêo nghe thử sự tình. Ông trắng mập xưng rằng: Thần Tài ứng hộ cho ông Văn-Minh, còn ông đen ốm xưng rằng: Thần Tài ứng hộ cho ông Cự-Phú, rôi đêo ông trắng mập kêu người Quán-Lý

trong tiệm, biểu pha 2 ly rượu Cham-pagne và lấy 2 điếu thuốc Cigares đem ra mời ông thần đen ốm uống rượu và hút thuốc chơi. Đọan rôi ông thần trắng mập nói rằng: nghĩ cuộc đời như tôi rất nên cực lòng hết sức, lo lẩn chẳng cùng từ ngày tôi ứng hộ cho ông Văn-minh đêu giờ thì ông đặng quờn cao lộc cả nhà ngan đầy dọc, bô to vựa lớn, rừong chạt tú đậy, trêabờ thì có xe hơi xe máy đừoisông thì ghe vạch ghe bầu miêng ngon vật lạ gì cũng đủ, đả vậy mà ông Văn-minh đug lại biết thương giống nòi bày việc lẩn hóa cho kẻ hậu lai, chi về những đêu lợi hại nhục vinh cho dân tộc, sớm giúp đở người nấy, chiêu thù tạt người kia, bỡi vậy nên danh tiếng của ông Văn-minh rạng về khắp cả sáu châu, nên tôi phải cực lòng hết sức, nhưng mà cực như vậy tôi cũng ưng lòng, cực mà biết mùi đời mặng lạc, cực mà đặng toại kỳ thân danh.

Còn ông từ ngày ứng hộ cho ông Cự-Phú đên giờ, sự thể làm sao xin tổ lại nghe chơi?

—Ông thần đen ốm trả lời rằng: «Ồi!» Phận tôi lấy làm khổ sở hết sức, tôi từ ngày ứng hộ cho ông Cự-Phú đên giờ, hằng ngày ông đê tôi trong chỗ kín khóa lại, có khi ông chôn tôi xuống đất, chịu lạnh như giá mùa Đông, không có khi nào cho tôi thông thấ đặng. Đả vậy mà nhà cửa xích xạt, quần áo lem bêm một năm chi tời không biết món ngou vật lạ gì hết, cứ côm tẻ ngày hai, không giúp đở ai, không thù tạt ai. Cứ khu khu hú tời lỏ mà thôi, thật vô ích cho đời hết sức, nếu tôi nói hết rôi với ông, thì tời càng thêm mang hổ với ông lắm, tời hôm nay mà đặng gặp ông đây, cũng như ơn bà Cự-phú bả đi chợ, nên tời đi theo, mới gặp ông đây mà uống chực của ông một ly

rượu Champagne, và hút chực một điếu thuốc Cigare của ông thiết nên rất khoái, và cảm ơn ông hết sức, vì tôi cũng đứng một vị thần tài như ông, mà sao ông vậy tôi vậy, thiết nên rất hồ hởi sức, song cũng tại căn phẩu tôi, nên phải sao chịu vậy. — Nhờ trời năm ba năm nữa, xin đời sống lại, ông Cụ Phú có qua đời rồi, tôi sẽ kiếm một ông Văn-Minh mà ứng hộ, họa may tôi chừng ấy cũng chẳng kém chi ông, bây giờ cũng sợ tôi phải sao chịu vậy. xin ông chớ cười. Thôi tôi nói ít ông cũng biết nhiều, trời đã khuya rồi cho tôi kiếu... Hai thần từ giã!!!!

Đoạn tôi giữ mình tỉnh giấc mới hay là điểm chim bao nên tôi xin thuật lại đây cho chư tôn trường tất.

Cáibè— Phú-Sơn
Phạm-kim-Chi

Hội-đồng Địa-Hạt Tính Cảnh

(Bắt thăm làm 2 năm và 4 năm)

Ngày 8 Avril 1920, Quan Chủ-Tịch nhóm 10 vị Hội-đồng Địa-hạt đặng bắt thăm chọn 5 vị làm 4 năm, còn 5 vị làm 2 năm. Hễ ai bắt đặng từ số 6 tới số 10 thì được làm 4 năm, còn ai bắt đặng từ số 1 tới số 5 thì làm 2 năm.

Sau khi bắt thăm rồi vị nào đặng làm khóa 4 năm hay là 2 năm xin coi bản dưới đây:

KHÓA 4 NĂM

M.M. Phan-quang-Phước (Định-Thới)
Huỳnh-hữu-Đông (Định-Bảo)
Đình-việt-Truyện (Tuân-Giáo)
Thái-xuân-Lai (Bình-Lê)
Ngô-văn-Thép (Định-Phước)

KHÓA 2 NĂM

M.M. Trần-tấn-Thạnh (Thới-Bảo)
Nguyễn-hữu-Viện (An-Trường)
Trần-ngọc-Lân (Định-hòa)
Nguyễn-văn-Quý (Định-An)
Lê-hữu-Huân (Thành-Tri)

Tự do diền đảng

Thầy trái nên phải nói.

Lời ngay trái tai, khuyên ai xét kỹ!

Bổn tánh thấy tốt thì khen, thấy quấy thì sửa, chẳng xu quyền phụ thế, không ý chúng hiệp cô, không binh vực bảo chữa cho kẻ gian tà, chẳng châm chích chê bai những người ngay thật; hằng giữ lấy mực công bình, xin chư liệt qui rõ.

Kỳ rồi đây trong qui báo Nam-trung, số 146, ngày 18—5—20 có đăng bài “Thầy giáo đánh học trò” của ông Phương-Khôi nào đó trách thầy giáo (có biết tên ai mà dám đề) sao có đánh con mình cho trường vít và nói thà lớn nó đi xe kéo, nó làm bạn chài còn hơn đi học gì với thầy giáo (thầy bông lông) đá trót mấy tháng rồi (mấy tháng sao không nói quyết đi) mà 24 chữ A, B không biết, (có học đâu mà biết) vân vân.

Đọc cả bài trách ấy, tức lấy làm ngỡ ngơ và buồn cười hết sức, lại thăm khen ông Phương-Khôi không tích khéo dịch nên tuồng.

Lời ông Phương-Khôi nói thật là đánh trống chảng sợ động chuông, bực mây không e động rưng, nên tớ phải ép lòng gượng gạo thò thè đôi lời què dốt mà xin ông khá từ từ lời nói, bớt bớt thị người, chớ tớ cũng cháng rỏ tớ là người ngu xuẩn

tài chi mà dám cửa Bang múa búa, cúi xin chư liệt qui dung cho.

Nè ông Phương-Khôi! Do theolời ông nói đó, thì tớ xét ra có ba đều phi lý quá.

Vấn con ông mới nên tám tuổi, da non, thịt mềm, không có phạm tội chi trọng mà bị thầy giáo nào vô lương tâm không thương trẻ dại, đánh xuống tay độc thủ, đánh tré 12 roi trong ba bữa còn lần, (nếu không nứt thịt thì cũng chảy máu dít chớ chơi gil) mà nó dẫu ông không dám nói, (phải mà nó sợ ông kiện thấy nó) đến chừng đi tắm cho nó mới thấy, (thế khi một tuần lễ mới tắm một lần đã) ông cũng nóng ruột thật, nhưng ông nghĩ lại bị đòn đó không nổi chết, còn mua vaseline xức cho nó được, vài bữa đây thì hết, chớ có gì. Bởi nghĩ vậy, ông mới không dặt nó lên thừa với quan Đốc-học làm gì, miêng là người lờ lảm (có người nào lờ lảm đâu?) tự xử ăn năng thôi, thoản như người lờ lảm chẳng xét lỗi mình đến cượng hỏi, thì chừng ấy ông sẽ làm ra mình lẽ, vân vân.... thiết ông hiền lành, ân hậu quá! không ai bì kịp. Ông không đánh dắc con ông đến quan Đốc-học mà thưa thầy giáo bông lông đó, mà lục châu chư quân tử đều hay con ông bị thầy giáo đánh 12 roi chớ nếu ông không nghĩ tình trước nghĩa sau, thì chắt là bên Tây, bên Tàu rỏ hết.

Lấy theo ngu kiến của tớ thì tớ đoán như vậy: ông có bất bình với một thầy giáo nào đang dạy học tại xứ ông ở, nên ông mới mượn tờ báo tỏ vẻ cho lục châu chư quân tử rỏ và dọa hăm thầy giáo bông lông đó chơi luôn thề.

Như vậy ông không e lục châu chư quân tử gọi ông rằng: “Rung cây nhát

ki” hay sao? Tớ dám quyết rằng không có thầy giáo nào nhẫn tâm như thế bao giờ. Ấy là lời vu cáo. Nếu như quả có thầy giáo nào hung bạo đánh con ông như lời ông nói trên đây, thì không đủ cho nó mét, hoặc anh em bạn học nó nói lại, chớ không lý nó hàm thính, hay là anh em bạn học nó không đưa nào đi tiếng.

Như vậy thì ông không nghĩ tình nghĩa sư đệ, trách nhiệm của chư giáo viên bao ná; huống chi con ông tuổi còn thơ ấu, biết chi là đạo thầy trò mà phải sợ thấy nó bị thừa, nên dẫu như vậy. Ấy là một đều phi lý.

Đến chừng ông hay con ông bị đòn ra đến thế, sao ông không dặt nó đến trường hoặc đến nhà tư thầy giáo nào đó mà hỏi cho rõ duyên cớ sao con ông bị đòn ra thân thể ấy? Như ông mắc việc không đi hỏi thăm dặng, thì ông cũng phải hỏi lại mấy đứa trẻ học một trường với con ông cho tường sạ vì hoặc ông viết thư cho thầy giáo đánh con ông đó mà hỏi cho ra minh bạch. Nếu thầy giáo đó không tự xét lỗi mình ăn năn hối hận cứ nhận mình là phải, thì chừng ấy ông đủ bằng cớ, tha hồ, hoặc muốn kiện thưa thầy giáo cũng dặng, hoặc dặng dích danh người không thương trẻ dại vào báo mà nhiều cho mạnh miệng chẳng hay hơn.

Ông đã chẳng làm như vậy ông hờn mát có một người không biết tính làm sao, mới viết bài đăng vào qui báo Nam-Trung tựa đề “Thầy giáo đánh học trò” dặng mà rủa rủa chời nào hay ông quên câu: mĩa sâu có dốt, nhà dốt có nơi; cho nên lời châm khuy, bao biếm của ông làm cho chình lòng phần đông chư giáo viên trong xứ Nam-kỳ vậy. Ấy là hai đều phi lý.

Con ông học trót mấy tháng rồi mà không biết 24 chữ A B, thì đủ thấy rõ tài hay của nó rồi đó. Một ham chơi, hai làm biếng, ba ý mình con ông, cháu chúa, chẳng tuân theo luật lệ nhà trường, nên có lẽ thầy giáo nó phải răn phạt nó mà làm gương cho sắp trẻ kia cũng tương tự nó.

Vì có câu: giáo bất nghiêm sư chi đạo. Phải vậy chăng? Chư liệt quý. Bởi muốn cho tròn bổn phận thầy, nên mới mang tiếng độc.

Tớ xin nhán lời với thầy giáo dạy con ông Phương-Khôi từ rày về sau đừng chọc dè con ông nữa mà lục châu quân tử nói thấy là người độc hiểm đa.

Ông ngờ tỏ cho lục châu bay rằng con ông học trót mấy tháng rồi mà không biết 24 chữ A B như vậy, là cố ý hiểm thấy giáo nó dạy dở và làm biếng, nhưng không dè lục châu chư quân tử đã chẳng nhán lời ông nói đó thôi, lại còn trở trách ông là người ít hay xét nét. Ông Phương-Khôi dầu Ông đã dạy con không được, nên ông mới đem nó vào trường mà gửi cho thầy giáo là người có trách nhiệm nặng nề mà mở mang trí hóa cho sắp trẻ như vậy. Là thì ông phải yêu mến, kính trọng, cảm ơn người mới phải, có đâu thấy giáo đó chẳng ăn lợi lộc chi mà nay bị trách thế này, mai bị rã thế nọ. Ông nở lòng nào chẳng thương công khó của người vì quê hương, vì xã hội rồi đui mắt vẫn mình, chỉ đảng tấn bộ cho trẻ hậu lai, lại đi buông tiếng oán, dè lời bảm trong báo chương làm cho người có dạ nhiệt thành ngã lòng, rụng chí, là đạo lý chi vậy???

Con ông không thuộc 24 chữ A B, chẳng phải lỗi tại thầy giáo của ông không tròn phận sự; ấy là lỗi tại ông chẳng

tròn bổn phận làm cha đố chơi! Sao ông không thăm xét. Tớ nói lỗi tại ông là như vậy: trong một lớp học ít cũng chừng ba, bốn chục, hoặc năm sáu chục đứa học trò mà có một mình thầy giáo thì làm sao dạy từ đứa cho dặng, lẽ tự nhiên thầy giáo phải lên bàn viết 5, 3 chữ chi đó, rồi mới dạy chung hết thấy một lượt, kể từ đứa. Như đứa nào thông minh, sáng láng ham học, siêng năng, thì thuộc mau, biết man, còn như đứa nào ngu ngốc, làm biếng, ham chơi thì thuộc lâu, biết lâu lắm chẳng chi rằng lạ. Con ông học đã lâu mà không thuộc 24 chữ A B, là tại nó làm biếng và tại ông không kèm thúc để nó đi không về rồi, thì tại nào cho giỏi được.

Vậy ông phải răn dạy con ông mới là phải hơn, chớ trách người sao đúng. Tớ thường nghe chư giáo viên trong bổn tình than rằng «năm chục đứa con nít đủ trí khôn còn hơn năm đứa con bé tuổi. Lời ấy đã chứng cho thấy giáo của con ông đã tròn phận sự vậy. Ông Phương-Khôi dầu Ông có tự xét rằng ông trách làm người ơn của ông chăng?

Ông sớm ăn năn việc ông đã làm đi bằng chẳng tớ e cho lục châu quân tử cho ông là người lấy ơn làm oán. Và ước ao lời hèn này thấu đến tai thầy giáo dạy con ông Phương-Khôi dặng từ rày về sau cư xử cách nào cho quan chuộng dân yêu trẻ già kính mến.

Lời ngay trái tai, khuyên ai xét kỹ.

Bá-ngộ-Mai à Cairăng.

Đồ giặt ủi cùng lên giá nữa

Vừa đọc câu “Đồ giặt ủi cùng lên giá nữa”, có lẽ liệt quý khán quan lấy làm lạ mà thán nghĩ rằng: «Những đồ ngoại dương, hoặc vi thuố nặng, hoặc vi thủy sản bè qua lại ít, đồ vật dụng trong nhà càng ngày càng bứt, nên đồ bắt giá lên cao, sự ấy lẽ thường; chỉ u đồ giặt ủi mà lên giá nổi ại, nghĩ thôi rất lạ.

Chẳng dám đề cực lòng phẩn động chư liệt quý, tớ xin giải quyết.

Trước khi giải cái đề trên đây, tớ xin nhắc lại cho liệt quý nhớ cái thương chiến của đồng bang ta tại Saigon với bọn khách kiều cư và tớ chỉ những thói tệ của con buôn Anam cho liệt quý tường.

Cùng vì những tiếng khinh bỉ của bọn khách kiều cư như: giọng kiều cần của dòng giống Lý-Thiên, cũng vì đồ lên giá vô cơ, ý một mình một chợ, làm cho chư vị chủ bút báo chương tây nam cùng những trang ưu thế ư ẩn thời, đau lòng xót dạ, hươi bút ngọc, tá lời vàng, hao biết mấy nào cần, tổn liệt bao tâm huyết, cổ động, khuyến khích đồng bang ta ra phất cờ thương, đoạt cán lợi, mà rửa nhục cho dòng giống Lạc-long, đã bị bọn dân ăn gỏi năm nhờ, thâu đoạt tài vật của tổ tiên ta tự bấy lâu nay; lại còn trở khi ta là giả mang, thì ta là đư trỉ.

Bởi lo sợ cho đoàn hậu tấn ta phải làm nô lệ cho khách kiều cư, nên chư quý ông mượn chuông báo giới đánh tình quốc hồn ta còn đang ham thú thanh nhàn, mê đảng si hoạn, ư việc nông tan, kêu nhau, rừ nhau, xúm lại vung cây đoàn thể, nổi giầy tương ái, tương thân cho dài cho chặt, đầu cật nhau,

điều đất nhau vô néo lợi quyền, vào đảng thương chiến.

Nói cho phải, khi nghe tin đồng bang ta tại Saigon quyết lòng tuyệt giao khách trú, thì những đảng phú bộ hào gia, cùng những trang kiến thức, nhứt là mấy ông, mấy thầy tại tỉnh Cantho xướng ra kêu hùn, rừ hội, kẻ ra công, người giúp của, khai tiệm, lập chánh tranh thương cùng khách kiều cư, coi mồi đã tấn bộ.

Song chẳng bao lâu; tiệm nấy đóng cửa, quán nọ dẹp hàng, lại còn trở trách lẫn chư vị chủ bút báo chương sao có đất họ tới giữa trường thương mà bỏ. Nghe lời trách của những kẻ vô ơn, vô nghĩa ấy, tớ lấy làm xót xang, ái náy thương hại những đảng có dạ nhiệt thành vì quê vức phải chịu lời trách của bọn bỉ phu như rừ.

Sao chẳng xét hơi đầu mà tiệm mình bán ế, quán mình đóng cửa như vậy.

Có phải tại mình bán rẻ quá mà đồng bang ta chẳng ai mua chăng? Hay tại mình biết cách chiêu hiền đãi sĩ quá, nên không ai dám đến tiệm mình chăng?

Phải suy tột, xét cùng, coi tại nơi mình hay là tại đồng bang ta không lòng đoàn thể? hay là tại chư vị chủ bút báo chương xúi họ không đến mua hàng hóa hoặc chẳng cho đến tiệm mình ăn uống, nên mình bán ế, rồi sẽ trách chẳng muộn.

Chớ tớ thấy phẩn nhiều những con buôn Anam (xin cáo lỗi cũng có người vậy kẻ khác) có ba bịch khó chữa là: không bền chí, thiếu lễ nghi, đục lợi. Bởi có ba bịch nghiệt ấy, nên cửa hàng đồng bang ta ban đầu thì kẻ vô, người ra nược nược; sau thấy đồng bang ta lui tới thường thường, ý hàng mình đất, tiệm mình nhiều kẻ uống ắn, thì lại

sanh lòng kiêu hãnh, ngánh mặt ngình mày, làm tuồng ông chủ tiệm, hoặc là tăng giá món hàng này, món hàng nọ vào rầu..... làm cho những người có da háo tâm cần rắng, chẳng mát, le-lười, lát dần mà thắm than rằng: «Người Annam bán mắc quá!»

Đã hay chữ vị chủ bút báo chương khuyến bạn đồng bang ta mua bán với nhau đừng mua của chặc, song tiền bạc là huyết mạch của con người nếu mắc một cái, năm ba su thì cũng rắng mà giúp uhan, cái này dục lợi thái quá, thì tài nào tiệm không đóng cửa. Ấy có phải tại mình hại mình chăng? lại còn để cho khách ngoại bang để Annam ta là làm gì xong được. Thiệt là nhục cho kẻ vô tâm thay! Hổ cho người tui tham chẳng nhỏ!

Mãng nói những điều tệ của con buôn Annam ta, tớ quên giải cái đề “Đồ-giặt-úi cũng lên giá nữa” cho chư liệt quí hiều, may chút đá lạt để rồi, vậy tớ xin tiếp giải.

Từ ngày khởi cuộc tranh thương, tại Cantơ có bốn tiệm giặt úi của người Annam ta, cái thì lập đá lâu, cái thì mới lập năm bảy tháng.

Đông bau: ta ai bỏ, tình, nhứt là mấy ông, mấy thầy, mấy cậu bếp, mấy chú cai, bỏ đồ giặt cả chông, tiệm nào tiệm ấy úi coi đá chông kíp. Thiệt là đất quá! vui quá!

Lẽ thì biết các ông người đã giúp mình vững bước trong chấu công thương mà phải tận lực, tận tâm, giặt cho sạch úi cho láng mà cho vừa, cho xừng đồng tiền của những người vì mình đó mới phải, chớ lý đầu thấy người ta đến bỏ đồ tiệm mình càng ngày càng đông, thì lại giặt, úi sơ sài, thêm còn, rập với nhau lên giá là khác nữa. Viết tới đây tớ rất buồn cười người mình, không

tường ngbla vụ là chi cả vậy. (Miệng thì thốt câu: tiền ngbla nhi hậu lợi, mà bé trong đá sấm sần cái tui tham không đáy đồ rồi đa, chư liệt quí.)

Bữa díp tớ có việc đi Cantơ, ghé tiệm Nam-hồng-Phát ở gần nhà việc Tan an bỏ vài cái áo giặt.

Tường như mấy khi trước, một cái áo, hoặc một cái quần, thì là sáu su mỗi cái, nào ngờ hôm nay ông chủ tiệm giặt úi nói với tớ rằng: từ ngày 20 Mai 1920 đồ giặt úi mỗi cái lên giá bốn su, nghĩa là một cái một cái, lại thêm rằng đánh lòng thì bỏ giặt, không đánh lòng thì thôi, sự ấy chẳng ép.-Nghe qua lạ tai, tớ ngỡ là lời diên cợt, nên chắm rai phán rằng: «cha chá! sao mà mắc dữ vậy? Hôm trước một cái sáu su, bây giờ như có lên giá, thì mỗi cái thêm một đồng su là mắc, chớ có đâu lên giá mỗi cái bốn su lặn, tiền đâu chịu nổi.

Vừa dứt lời, ông chủ tiệm Nam-hồng Phát lộ dấu bất bình mà đáp lại rằng: «À! khi xưa sáu su một cái, chớ bây giờ một cái một cái, cũng còn không lời nữa. Hồi cứ, ông đáp rằng: «vì thang nước, bột mắc, người giặt úi này xin tiền công thêm mới chịu làm, hàng không thì phế việc, nên phải tăng giá lên một cái bốn su mà trả cho như công, tiệm nào cũng vậy.

Nghe vậy hay vậy, tớ không biết sao rằng giả rằng chơn, e cho những người đồng bang ta dục lợi quá mà làm cho chình lòng phần đông trong xã-hội.

Thậm nghĩ, đầu cho thang mắc bột mắc, như công mắc đi nữa, thì tăng lên một su, hoặc hai su mỗi cái thì đá quá rồi, có đâu thấy đất mới hàng, lại đồ thừa cho như công phế việc, mà tăng giá gần bằng hai khi trước. Vì sao từ bấy lâu nay thang, bột như công không mắc vậy?

Hay là ông chủ tiệm này nghĩ rằng: «Nhà nước mới ra ơn huệ tăng lương bổng cho chư viên quan quới chức lôm ngày 1er Mai 1920, nên đầu mình có tăng lên mấy su dĩ nữa, không lẽ ai đi so đo mà ngại. Nghĩ vậy, tính vậy, nên mới đồng hè nhau lên giá một cái bốn su.

Thật Nhà nước có định tăng lương bổng cho chư viên quan quới chức sở chánh ngạch mà thôi, còn những thầy ngoại ngạch thì không được nhờ ơn chi cả.

Viết đến đây tớ lấy làm thương hại cho những thầy ngoại ngạch quá sức, nhứt là mấy thầy giáo làng, đã lãnh một phần trách nhiệm với đời, mà lại là phần trách nhiệm nặng nề hơn hết, lo diên đắc trẻ em vào đàng lã hóa, mà lương bổng rất nhỏ nhoi, không bằng tiền công một tên nấu ăn, một người coi máy, lại không có huệ lợi chi riêng thì làm sao chịu cho nổi trong lúc gạo châu củi quế này đặng mà giữ cho hoàn toàn chức trách. Lớp thì vợ con, lớp thì cha mẹ, lương mỗi tháng 12, 14, 17, 20 đồng thì làm sao đủ mà mua cơm gạo, dầu, củi, bánh trái mà nuôi lấy cha mẹ, vợ con, thật là thắm khổ biết bao. Có nhiều thầy nghèo cho đến đời quơ tiền ngày, vay tiền tháng mà đắp đổi qua ngày đặng trông Nhà-nước xướng phước cho lời con nhờ, nào hay nghe tin Nhà-nước tăng lương cho những viên quan chức sắc chánh ngạch mà thôi, còn những thầy ngoại ngạch thì không thêm nói đến.

Thật là: khóc hổ người, còn cười ra nước mắt, là vậy đó.

Nghĩ lại tôi con cũng đồng tôi con, mà sao kẻ thắm, người thù, kẻ không có mà ăn, còn người ăn không hết. Lẽ thì Nhà-nước phải thương yêu, chầu

cấp, con út cho đủ ăn, đủ mặc mới phải chớ đừng tư trợ những con trưởng nam và thứ tử hoài hoài; còn những con út chẻ nó bắt tài mà bỏ chúng nó đói rách tội nghiệp.

Ước ao lời hèn này thấu đến tai chánh phủ đặng ngó xuống bầy con út đang kêu ca, la khóc mà ra ơn mưa móc cho chúng nó nhờ.

Bá-ngộ-Mai à Cairang

Đôi lời phân ưu

Bản-Báo hay đặng tin buồn rằng đưa con gái của M. Đặng-văn-Chiêu nghiệp chủ tại Trồn, tên là Đặng-thị-Quyển mới lên 4 tuổi, tình linh phát bệnh đau chằng mấy ngày, thuốc-thang tở mở lo-chạy lãng-xãng, nhưng mà khá tiếc thay cho trẻ thơ này: số phần vắn vỏi cãng-mạng hẹp-hòi nên thát tại nhà thương Cantơ hôm ngày 5 Juin 1920

Cám thương cho vợ chồng M. Đặng-văn-Chiêu, một gái đầu lòng xem hơn vàng ngọc; nay mà gặp cuộc chẳng may này: lời xưa có nói: *Thà mất của chằng thà lià con* thì biết bao giờ cho người dạ thắm...!.....?.....

Vậy Bản-Báo tạm đôi lời xin chia buồn cùng M. Đặng-văn-Chiêu và gia quyến.

An-Hạ Nhựt-Báo

Hòn tơ nguyệt

Thong dong trông nguyệt suy tình,
Nỗi riêng riêng tui một mình ngày xuân
Gió hiều hắt buồn khuôn gan dạ,
Nhành đòng đưa cây lá xơ rơ;

Sợ e mây án trắng lờ,
 Vì ai hờ hãn hãn hờ sông Tương.
 Bên lòng bởi vấn vương trăm mối,
 Nỗi tình duyên khôn cỗi dạ phiền,
 Lăm le rón bước khỏi miền,
 Song còn bận biệt tình riêng không rời
 Trách ai khéo xe lơi mối chỉ,
 Khiến đời ta rầu rĩ ngày đêm;
 Phải chi lên đặng cung Thắm,
 Hối thăm tơ nguyệt nổi niềm trước sau,
 Như đôi lứa cùng nhau không nợ,
 Thà đừng xuôi gặp gỡ buổi đầu,
 Khuấy chi gái thắm trai sầu,
 Bây giờ lại nữ đoạn cầu sông Ngân
 Bao đành dạ rẻ phân Ngưu Nữ,
 Tội tình chi vậy bửu ông tơ,
 Để cho kẻ đợi người chờ,
 Oán nấy thù nợ bao giờ mới nguôi,
 Thắm tơ tóc sứt sợi dạ ngọc,
 Hạn tình duyên trần trọc trót đêm,
 Để kêu dáo dạt bên thêm,
 Giục lòng nhớ bạn không kếm giọt châu
 Chờ đôi lứa giao đầu chung gối.
 Tất lòng sầu lẩn cỗi từ đây.
 Ngưu-lang, Chức-nữ hiệp vậy,
 Oán kia mới ném thù nấy mới quăng,
 Bằng như chàng cho đấng gán đó,
 Cứ ngày đêm đón ngó ngăn rào,
 Cầm hồn tơ nguyệt xiết bao.

Bá-ngộ-Mai à Cai-răng

Vạn linh tế

Vinh-trị le 28 Mai 1920

Kính cùng ông Quản-ly An-Hà đặng
 rõ vì có người anh em bạn với tôi có
 rõ mà mua thuốc Vạn-linh-tế của
 ông mà uống thì bệnh nọ đã mạnh như
 thường, vậy tôi thấy thuốc của ông
 rất nên thần hiệu, vậy nay tôi muốn
 dùng thuốc của ông mà đặng bệnh

xin ông đem lòng quảng đại gởi Contre-
 remboursement tại nhà giấy thép Go-
 công cho tôi 5\$ thì tôi rất đội ơn ông
 biết ngân nào khi thuốc về đến nhà giấy
 thép thì tôi đem bạc đến tôi lãnh, xin
 đặng tôi đặng bệnh kéo tôi có lòng
 trông thuốc ông lắm. —

Theo chỗ tôi ở như dưới đây.

Đó như vậy:

Monsieur: Hiền —Thợ bạc—

Village Vinh-trị.

Canton de Hòa-dông-Trung.

GUONG

Hiền

Các ngài đọc báo

Cho đặng chân-chính sự tôn
 kêm hằng ngày, Bón Báo tỏ lời
 kính nhắc các ngài ai còn thiếu
 bạc mua An-Hà Nhựt Báo, xin
 giùm gởi đóng. Bón-Báo rất
 thâm cảm các ngài chẳng cùng.

Nều trễ trong ít ngày đây Bón
 Báo xin các ngài cảm phiền; vì
 Bón-Báo sẽ cạy nhà thơ hỏi giùm
 số bạc đó cho Bón-Báo.

AN HÀ NHỰT BÁO

kính cáo

Xe hơi lật

Ngày 3 Juin nấy 5 giờ chiều có 1
 chuyến xe hơi của chệc Tô-Kiên đưa bộ
 hành Cantho về Vinhlong chạy tới làng
 Tân-giải cách chầu thành Vinblong chừng

Na m kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 8 f 75
 Đông-Dương..... 8 f 75

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chỳ lúa Chợ-lớn và
 trả bao lại. Từ 6\$25 tới 6\$75 tùy theo
 thứ lúa.

CAIBÈ

ĂN CƯỚP

Tại làng Lợi-an hôm đêm nọ, có một
 bọn ăn cướp kéo tới đánh nhà Ng.-
 thị-Trọng, rồi xuống đánh luôn nhà
 người con là tên Bộ-Quí, sự tổn hao
 thiệt hại độ chắc 200\$ mà tài chủ biết
 mặt đặng 2 tên ăn cướp, việc này còn
 đương tra hỏi, ước ao cho quan trên tra
 hỏi minh bạch, mà trừ bớt kẻ cường
 sơn cướp đảng, cho thiên hạ an cư lạc
 nghiệp.

ĂN CƯỚP HAY LÀ OÁN...!

Tại làng Phú-Sơn, đêm 24 rạng 25
 Mai 1920, có một đàn ăn cướp kéo đến
 đánh nhà Ng.-thị-Huê lúc 12 giờ khuya.
 Trong bọn ăn cướp chừng 5 đứa; thị
 Huê nấy thật là cơm tẻ không no lòng
 áo tơ không ấm cật, nhẹ đẹp thành thời,
 mạnh chiêu đất, phòng loan thông thả
 tắm mát trời, mà ăn cướp đánh cũng
 rất kỳ?? sự hư hao độ ước chừng một
 trăm đồng, 100 (su), mà rõ lại thị nấy có
 sanh đặng một nàng kiều nhi, mới sanh
 có đôi như vậy, và thị Huê bị đánh
 sưng mặt trật tay, không phải khảo
 của! chất là oán ?

2 ngàn thước, sau xe nấy cũng có 1 cái
 xe hơi của ông xã Hanh ở Sadéc ông
 đi Cantho về, hai xe tránh nhau xe Tô-
 Kiên lúi vô lè đường lật úp xe xuống
 ruộng xe bẻ nát tan, 11 người bộ hành
 trên xe đều bị vấp lích nặng chớ về nhà
 thương Vinhlong trị bệnh, chệc có rước
 quan Trưởng-Tòa lại chỗ xe hơi lật, lập
 tờ vi bằng kiện ông xã Hanh. Chauffeur
 của chệc nói xe hơi Annam chạy sau
 không có bóp kèn, khi chạy tới xe, An-
 nam máng vô bánh xe của chệc kéo nhau
 tuồng chạy, bị vậy xe chệc phải lật
 xuống ruộng. Chauffeur của ông xã Hanh
 nói từ Cantho về Vinhlong có bóp kèn
 nhiều lần, tại xe chệc dành chạy trước
 án đường không chịu tránh. Khi chạy
 gần tới, xe của ông xã Hanh bóp kèn, tên
 chauffeur của chệc nghe tiếng kèn ngó
 qua coi xe của ai không coi chừng phía
 trước, nên xe chệc lúi vô lè đường đụng
 cây lật úp xe xuống ruộng. Theo lời
 tên chauffeur của chệc nói, nếu 2 xe
 máng bánh với nhau, xe hơi chệc lật úp
 xuống ruộng bẻ nát, thì có lý oài xe hơi
 của ông xã Hanh lại đặng còn nguyên
 không hư hao đâu hết? coi dấu xe thấy
 cây hàn lớn dựa lè đường bị xe chệc
 đụng mạnh làm cây bẻ lộn da 2 chỗ,
 bị đụng gổa cây xe dôi vang ra, đích xe
 nằm dưới ruộng còn dấu xe úp lên
 đường. Thấy vậy hay vậy đợi linh tòa
 xử ai phải quấy sẽ đặng đủ cho chư
 khán quao rõ. Từ ngày ông thông phán
 Nui ra tranh mối xe hơi với chệc, chệc
 hay dành đực bộ hành thả máy cho xe
 chạy mau hay chết máy dọc đường, gần
 1 tháng nay đường Vinhlong Cantho và
 Sadéc xe hơi chệc đá lật nhiều lần, bộ
 hành nhiều người bị hại.

T. T. P.

ĂN TRỘM NẾP

Tại làng Phú-sơn có ông Hương trưởng Ng.-phong-Cương đêm 18 rạng 19 Mai 1920 hồi 11 giờ khuya bị ăn trộm cạy cửa vào nhà vét hết 3 bao nếp 6 gia. Sáng ngày đi kiếm may gặp nếp tan tại nhà tên Quán, bắt giải đến làng tra hỏi thì tên Quán khai ra cho tên Diệm và tên Tung trong 3 đứa này là em út trong nhà của ông Hương trưởng, nên ông không nỡ lòng tay mặt mà chặt tay trái, dĩ dứo nhiều dung không kêu nài giải cứu gì hết. Thật là em út trong nhà, và tôi tớ mà ở như vậy rất nên phần phúc hết sức. Cúi xin lục châu ở đời chớ tin mà mắt chớ nghe mà làm.

Thiệt là phần...!..!

CÁI NÓN TÂY AI LẤY??

Hôm đêm 24 rạng 25 mai 1920 tại làng Phú-sơn có quán-lữ nào lên mở cửa nhà sau cửa tên Thái mà mượn 1 cái nón tây và cặp thêm cái quần lục soạn trắng. Khuya lại tên Thái hay mất đồ, mà không biết ai mượn mà không hỏi chủ nhà, thiệt ngao quá. Nay tên Thái đi coi làm chay tại làng Cẩm-sơn, nhìn quá cái nón tây, và cái quần lục soạn trắng, thì tên Hương-Hào-Móc ở Cẩm sơn mượn bạn và đội chơi, tên Thái bèn đem tờ cơ đến thưa với thầy Cai tổng Lợi-trình dâng bắt Hương-Hào-Móc.

MẮT TRÀU

Tại làng Hội-sơn có tên Từng-Tám, mượn của người ta một đôi trâu về làm mùa, mà lúa trầu đang không đủ, kế hôm ngày nọ bị mất bang ngày, cậu bợn nào thiệt cứng gan, dám bắt trâu ban ngày, chắc là tay mặt nắm dầm trao qua tay trái cỡi?? sau chú trâu hay

mất không ngăn, đến quán thưa, thì tên Từng-Tám chịu thường, làm tờ kỳ. Tục rằng: chết thì mất chứ sống còn giải da.

HAM QUẦY SỐ

Tại làng G..M..có chú thôn kia đi chợ thấy tuội chęc quây số, bày sơn thủy kiến, đóng-bố, dấu-thơm, savon con-mèo, coi choá mắt, bèn lấy bạc ra quây một hơi hết 8\$00 mà không lấy đặng món gì hết. Đến chừng coi lại thì trong lưng đá phộc mà không hay, chớ phải còn cháo là quây nữa...Tệ...tệ...!

VINHLONG

XE HƠI ĐỤNG GẦY CỘT GIẤY THÉP

Ngày 23 Mai 1920 có 1 chuyến xe hơi hãng Tôkiên đưa bộ hành quận Tam bình về Vinhlong chạy tới làng Long-An (Ngá-tứ)xe lủi vô lế đường đung gầy cột giấy thép và đực giấy thép, may không có 1 người bộ hành đi, phải có đi cũng bị mang hại.

Xét lại: bộ hành đi xe hơi đều gửi mạng cho mấy chú chauffeur, mấy chú này hay dễ dui thả máy cho chạy mau hoặc ham chớ bộ hành quá phép, bị vậy nhiều khi có sự rủi ro xe hơi hoải. Ước ao quan trên dùng phương chước chi mà ngăn cấm đưng cho xe hơi chạy mau quá lệ định; nếu sái xin phạt 1 cách nặng nề. Làm vậy có khi trừ đặng bớt mới hại cho nhơn dân nhờ.

T. T. P,

Sách mới

Cuốn "KHUYẾN-SĨ-CA" của M. Lê-trung-Thu đặc đủ 10 thiên nói về Phận con trẻ phải cư xử cùng người "trưởng thượng và bạn tào". Nhà có con nên mua cho con trẻ đọc.

Sách đặt-đề hay và hữu ích lắm Có trữ bán tại NHÀ-IN HẬU-GIANG CANTHO (IMPRIMERIE DE L'OU-EST CANTHO)

Một cuốn.....0\$25 Ai mua nhiều sẽ đặng tin giá rẻ hơn

Kinh Cáo

Kinh cùng lục châu chư quân tử: vì nào muốn lập hội thương mại cùng hội thương nghệ, muốn cho sổ sách rành rẻ theo luật phép Langsa khởi đều xích mít trong hội ngày sau.

Bổn quán có người thạo việc ấy, sẽ hỏi am cùng chỉ cách thức cho người thơ-toán của hội dặn dò thi thố theo luật phép—

Tiền công thì tính vừa vừa mà thôi, chớ chảng tính mất, xin qui ông lưu ý.

Bổn quán kính cáo

Ngò cùng Lục châu

Tại nhà in Hậu-giang (Cantho) có bán thứ Carnet để đưng giấy bạc mới bày: như giấy 0\$10, 0,20, và 0,50.

Vậy quý vị nên mua 1 cái để đưng đưng giấy bạc ấy, đã tiện mà lại khỏi hư khỏi rách.

Giá bán thật rẻ mỗi cái 0\$20 mà thôi Nhà in HẬU giang Kính cáo

Kinh cùng chư độc giả

Bổn quán mới được tin ở Hà-nội gửi lại rằng cuộc xổ số cuối tháng Avril 1920 đó, sẽ đượ xổ lại trong tháng Juillet, vì giấy bán chưa hết.

Vậy xin chư độc giả an tâm.

Chừng số xổ ra rồi bổn quán sẽ đưng báo những số trúng cho chư độc giả tường.

Bổn-quán kính cáo

Hà-cảnh-Lạc dit Bày-Khỏe

BIJOUTERIE—SOIERIE—MERCERIE 23, Rue Schroeder — Saigon Adresse téléphonique: 295

Tiệm bán đồ nữ trang đủ kiền thật tốt và khéo. Có bán đủ các thứ hàng tây, hàng Nhứt-bổn, hàng bắc và hàng Annam.

Chư quý khách mua đồ nữ-trang tại tiệm tối thi khỏi sợ lầm vì đồ của tôi làm rất kỹ lưỡng.

Muốn cho khỏi sự hậu hoạn, chư quý vị khi mua đồ rồi bày thử vàng lại mà coi cho vừa ý và cầu lại cho chắc chắn (tại tiệm có đá thử vàng, acide azotique, có cân tây, và cân Annam). Cũng phải lấy toa cho có bằng cứ đặng khỏi sự cãi lầy về sau.

Chủ nhơn: Hà-cảnh-Lạc dit Bày-Khỏe Kính khải

Tiệm thợ bạc

của M. CAO-VĂN-HY

108 Boulevard Bonnard - Saigon

Tiệm này có bán đủ các thứ đồ nữ-trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo lạ vô cùng; những là: vàng vòng, chuỗi hạt, hoa tai, cà-rá, giày chiến, neo, xuyến v. v. kiến chạm rất nên huê dạng. Xin các bà, các cô hãy đến xem thử một lần thì biết.

Nay kính Cao-văn-Hy cầu khải

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị: Tại nhà in Hậu-giang (Cántho) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles)

Bây hiệu mới mua nhiều clichés tốt. Vậy chư quý vị muốn cần dùng xin gởi thơ thì bản hiệu sẽ gởi hình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang
Kính cáo

Hàng

Trừ hàng hóa Vinhlong

Vinhlong - (Cochinchine)

Lãnh bán đồ thổ sản Ngoại-quốc và lãnh mua hàng hóa ngoại-quốc của người bốn sữ

Có bán sỉ và bán lẻ

Đồ tạp hóa - Rượu chác - Các thứ rượu tây - Dầu thơm - Xà-bông - Nước sủi - Hàng hóa bên Langsa.

Xe máy - Đồ phụ tùng xe máy - Đồ

phụ tùng xe hơi

Hàng cũng lãnh mua giúp cho đóng ban những hàng hóa ngoại quốc và lãnh bán các hàng hóa thổ sản cho ngoại quốc vậy.

Cách đánh giầy thép:

Entrepôt Vinhlon g

Nguyễn-thành-Điêm

Chủ nhơn và Quản-lý

Kính đồn

LOI RAO

Quảng-an-Thành

廣安成

Kính cùng lục-châu chư quân tử đặng tương, bôn hiệu có trừ bán các thứ rượu thuốc thượng hạng như: Hồ-cốt mọi qua, rượu Bá-huê, rượu Biêm-biệt rượu máu-bò. Rượu này bảo chế kỹ càng sạch sẽ, nên uống bổ lắm; vì vậy nên có nhiều kẻ bắt chước làm rượu giả. Xin lục châu chư quân tử mỗi khi mua thì nhìn trên nhãn phải có ba chữ QUẢNG-AN-THÀNH thì rượu ấy là thiệt ốt đó.

Quảng-an-Thành
Kính-cáo

!Coi trước kẻo lảm ??

QUÍ-VỊ:

Tại tiệm tôi đây, bán vật chi, đều có đánh giá sẵn. Nếu ai muốn khỏi lảm sự thách-thứ vô độ của chệch, thì trước đến tiệm tôi coi giá các món; nếu món nào của tôi bán rẻ hơn, hoặc bằng giá với chệch thì dùm mua tiệm tôi, rất trọng ơn.

Mà nhất là các món rượu Tây-thiệt tôi bán rẻ lắm!!

Tôi cũng có cho mượn phòuz ngũ Nhưng mà mấy ông Chờ-Bút Nhứt

trình, dầu nghi bao lâu, cũng không tỉnh tiền.

Còn từ sớm mai, chỉ 6 giờ tối, đóng-bang phé nghi-ngời, lời cũng không tỉnh tiền.

Thoãn như ai nghèo nàn, không tiền mà trả tiền phòng tội cũng không đời.

Đông-bào ôi!

Người Annam, thương Annam; Lấp sóng, phá núi, dầu làm như chơi!

Lê-Mai, Quản-lý

Nam-Bác-Ai

à Trà Ôn

Tướng

Kim Thạch kỳ Duyên

Ba thứ tướng "KIM-THẠCH KỶ-DUYÊN" của ông Bùi-quang-Nghĩa kêu là Thủ-khoa Nghĩa thuở trước đặt roi dầu đến ngày nay, tương khi nhiều người cũng từng mang danh ha thứ tướng này.

Thật là: má sử kinh lan, văn chương cảm tú, mỗi câu đối đáp rất hay, mấy tiếng khó đều có giải nghĩa rành rẽ; lại tương đủ gương trung-thần nghĩa-sĩ, nhữ-phụ gian-phu đáng cho người ở đời soi lấy mà sửa mình.

Bôn củ mới in lại chẳng sai sót chút nào, có trừ bán tại NHA-IN HẬU-GIANG CANTHO. Nhà biết đọc nên mua một cuốn để tiêu hưởng trong cơn rỗi rảnh rất hữu ích.

Giá 1 cuốn (118 tương đủ 3 bôn) 0\$80

10 " 7 50

100 " 65 00

Tiền gởi: mỗi 1 một cuốn là.... 0 15

Xin viết thơ cho M. Trần-dắc-Nghĩa Chủ sự Nhà-in Hậu-Giang Cántho mà thương nghj.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cántho. Vậy xin đóng bang liểu vài cất tiền lảng phí mua đọc giúp vui giây lát, giải muộn thoãn cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiên ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chừa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6 50

100 cuốn giá..... 12

Quảng-tài-Thạnh

Tiệm Đóng ghe và sửa ghe

Ở bên kia sông gần cội giầy thép

và CÁNTHO

PHÙNG-CHIÊU - CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị đặng tương, nay tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe có sẵn ụ và bè tiện bề sửa và kéo ghe. Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm này biết lễ nghi của người Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm này khi trước có làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-Lai, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiêu hiền đãi sĩ bực nào.

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua cây cưa đóng hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thạnh thì rõ.—Cái xin quý quý- thấy thương.

Nay kính cáo.

Nên coi cho biết

Truyện «Hòn Tư-nguyệt» của M. Trần-văn-Hương có bán tại nhà in Hậu-giang Cántho.

Tích đặt để rất hay và ngộ.

Vậy chư vị nên mua 1 cuốn để xem giải muộn trong cơn rỗi rảnh.

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

10 " 0,80

100 " 6,50

Tiền gởi phụ thêm mỗi cuốn 0,10

Bán

Có bán một con ngựa kim bắc thảo lai.

Ai muốn mua xin dọ nơi

M. Pierrat Payeur à cantho

DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu "LIP"

CHRONOMÈTRE LIP LIP

LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

SAO VẬY?

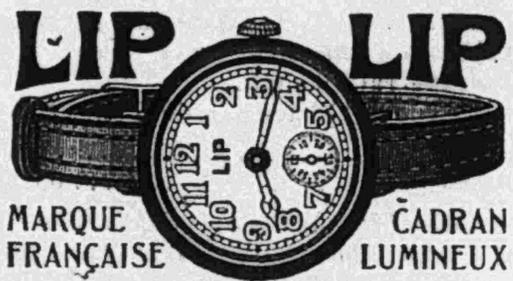
Vì máy nó tốt lắm, nó chạy đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn tiền sửa mãi như các đồng hồ khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá nó rẻ lắm.

THIỆT KHÔNG?

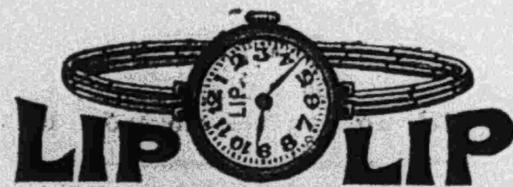
Mua thử một cái dùng, hay là hỏi thăm những người đã có sẵn đồng hồ hiệu LIP thì biết.

MARQUE FRANÇAISE CADRAN LUMINEUX
En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRỪ BÁN TẠI:

Hàng "LES GALERIES DE LOUEST" là hàng HẬU-GIANG DƯƠNG HÀNG SAIGON, MYTHO, CANTHO và TRÀVINH

MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.
Platine, Or, Argent, Plaqué or.
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS.
Exiger la marque LIP sur le cadran.

Các nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI như thế nào, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rộng những thuốc như thế này, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng ươi, không khi nào thấy người Annam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC TIỀN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người đờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh như phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỘNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc hà ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể lên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f

Hàng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cấn-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt một đēr là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cùng gửi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gửi hàng lập tức.

Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trừ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm rộng bằng miá.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khỏi trả tiền trước,

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đều khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tay và khăn bông tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin, giầy băm-ét đủ cỡ dặng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gửi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gửi contre-Remboursement nghĩa là dặng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cấn khải,

HIÊU MÓI Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, dó-bộp (thuốc bút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùny Lục-châuQuán-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chur-tôn lập tức. Nói tóm 1 đều là: chur-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán thì tôi cũng có thể mà gửi ngay cho chur-tôn đặng vậy.

Xin chur-tôn Quý-khách, tương tu đống-ban, ra ơn chiêu-cổ, giúp nhau, đặng mau tấn-bộ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU-TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYEN-NGOC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rộng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiến rộng nước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại hỏi ai rờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiêu cổ giúp bạng đống bang trong cuộc thương mãi.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Lời rao

Bang lúc này đống-bang ta coi mời lo lắng cuộc thương trường cũng nhiều kẻ lập tiệm, người sắm xe hơi, tàu hơi, tàu lửa mà đưa bộ hành; nếu dòm lại ngày trước thì ngày nay thấy người mình tấn bộ bội phần, như vậy Bồn quán có lòng máng nhiều là vì đống-bang ta quyết với tay nắm giầy đoàn thể rồi đó

Vì vậy kể từ ngày này sắp tới, trong các chur đợc giá ai có cái chi muốn bán cùng là muốn mua món chi, hoặc hỏi thăm đều gì có ích lợi chung cho đống chur đợc thì Bồn quán cũng ra công tiếm kiếm mà hỏi âm cho chur đợc giá tương lâm.

Những đồ mình muốn bán hay là muốn mua là:

- Xe hơi
- Tàu hơi
- Tàu lửa
- Xe máy, máy may, máy viết
- Nhà cửa
- Vườn ruộng, vân vân

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bồn-quá

Ấn-quán An-hàCantho

Kính cáo

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẪN THAY CON MẮT

Chủ nhơn **TRIEU CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giầy xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ Mới)

Bồn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thân hiệu đều có dùng cái nh n «Con Bướm Bướm» làm tin, chur qui vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho đợc cái nh n «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thứ giả nống vào thêm hạ

Bồn Dược hòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm giá của tiệm tôi, chur qui vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sáng lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tin gửi v thân chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYES YEN SO VE

(20) Thuốc bổ thận tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bệnh các chứng thuộc Thận rất nên đề đặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tinh, nếu để lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại hiên ra chứng Trệ-khí (đau giá) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạng môn ấm nơi thận thì tức thì mạnh giỏi:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không đặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tinh cùng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và ấm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ thần hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sinh chứng lậu trệ, ngủ lảm, mới thì đái gắt, lâu thì bãi hoai đờn điều, hay là bởi đau sang đợc mà uống nhiều thứ thuốc hại đợc làm cho phạt ti-vị hao thận phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bồi bổ chơn ngon tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Môi lưng mới gỏi, nứt tẻ xương cốt, đi đứng có dấu không vững vàng, các chứng thuộc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần bùng rúng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bến bởi tích trệ nhiều, ăn nống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện ti châu báo au ỏu;

5.—Đờn bà cou gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng đợc ngưng trệ đờn khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đái hạ, bạch đái hạ, đường kinh trời sục không chừng, khi ít khi nhiều nơi ấm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay đái đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc này rất có tinh bồi thận, đẩu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho đặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dần suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng đặng, bệnh hoạn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quý trong hoàn cầu.

Chur qui vị có mua hãy nài cho đặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nh n «Con Bướm-Bướm» mới là thiệt thuốc của Bồn-Dược-Phòng kéo làm thứ giả mạo

CÁCH DÙNG: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÀ:

Mỗi hộp hai hoàn.....1.00

HỒI DONG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
làm rờng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý binh vực cái mỗi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÃNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đóng chương

Lu et approuvé, attant publication,

Cantho, le 16 Juin 1920,

L. C. Administrateur,